

Нечепоренко Д. А.,

аспірант

Науковий керівник: **Дюжев В. Г.,**

д-р.екон.наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу та

міжнародних економічних відносин

Національний технічний університет

"Харківський політехнічний інститут", м. Харків

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Впровадження інновацій в агропромисловому комплексі є критично важливим у сучасних умовах, а у міжнародному впровадженні інновацій на сьогоднішній день є дуже актуальною. З розвитком глобальних ринків інновації швидко поширюються через межі країн [1-12]. Шляхи досягнення більшої ефективності та вищої врожайності через використання новітніх технологій, таких як сучасні сорти рослин, системи поливу, механізація та автоматизація процесів [1, 7, 9]. Інновації допомагають адаптувати агропромисловий комплекс до зміни клімату, шляхом розробки сортів рослин, які стійкі до екстремальних погодних умов, а також використанням методів збереження води та ґрунту. Інновації допомагають впроваджувати більш екологічно чисті методи виробництва, зменшуючи використання пестицидів та агрохімікатів, а також оптимізуючи використання ресурсів. Інновації можуть сприяти створенню нових робочих місць, розвитку місцевих громад та інфраструктури, що підвищує якість життя сільського населення [3, 5, 11]. Використання передових технологій та інноваційних підходів допомагає агропродовольчому сектору конкурувати на світовому ринку, забезпечуючи високу якість продукції та відповідність міжнародним стандартам.

Отже, впровадження інновацій у сільське господарство і харчову промисловість є критично важливим для сталого розвитку та забезпечення потреб населення в якісній та безпечній харчовій продукції.

Результати дослідження. Впровадження інновацій в агропромисловий комплекс є ключовим фактором для підвищення продуктивності, конкурентоспроможності та сталого розвитку сільськогосподарського сектору. Фактори ефективності у міжнародному впровадженні інновацій можуть бути різноманітними.

По-перше, застосування сучасних технологій у сільському господарстві, таких як сільськогосподарські дрони, сільськогосподарські роботи, системи GPS, IoT (Інтернет речей) та штучний інтелект, допомагає підвищити продуктивність та ефективність виробництва. По-друге, компанії повинні дотримуватися національного та міжнародного законодавства у сферах, де вони працюють, щоб уникнути порушень прав людини та інших норм. По-третє, використання генетично модифікованих організмів (ГМО) для створення сортів рослин, що відповідають вимогам ринку, мають високу врожайність та стійкість до шкідників та хвороб. По-четверте, компанії повинні розглядати вплив своїх

інновацій на довкілля та розвиток громади, зокрема, сприяти захисту природних ресурсів та зменшенню викидів CO₂. По-п'яте, впровадження екологічно чистих методів вирощування продукції, таких як органічне землеробство, агроекологічне сільське господарство та агролісництво, сприяє збереженню навколишнього середовища та здоров'ю споживачів. По-шосте, компанії, які мають міжнародний вплив, повинні враховувати різноманітні культурні та соціальні контексти у різних країнах, де вони працюють. По-сьоме, компанії повинні гарантувати, що їхні інновації не загрожують безпеці користувачів та суспільства в цілому. По-восьме, компанії, що впроваджують інновації, повинні керуватися етичними принципами у всіх аспектах своєї діяльності, включаючи взаємодію зі співробітниками, клієнтами, конкурентами та іншими зацікавленими сторонами. По-дев'яте, при впровадженні нових технологій або продуктів важливо враховувати не лише потенційні користі, а й можливі соціальні, екологічні та етичні ризики. По-десяте, компанії повинні надавати інформацію про свою діяльність, включаючи впровадження інновацій, щоб забезпечити відкритість та довіру до своєї діяльності. По-одинадцять, впровадження екологічно чистих методів вирощування продукції, таких як органічне землеробство, агроекологічне сільське господарство та агролісництво, сприяє збереженню навколишнього середовища та здоров'ю споживачів. По-дванадцять, розвиток цифрових платформ та ринків для обміну інформацією, торгівлі та зв'язків між сільськими господарствами, фермерськими кооперативами та споживачами сприяє підвищенню доступності та ефективності управління.

Ці інновації сприяють зростанню продуктивності, підвищенню якості продукції, зменшенню втрат та сприяють сталому розвитку сільського господарства. Сформована система факторів визначає ключові аспекти ефективності у міжнародному впровадженні інновацій і важливі для забезпечення сталого та етичного розвитку суспільства.

Міжнародне співробітництво важливо для розвитку та впровадження соціально відповідальних інновацій. Це може включати обмін знаннями, технологіями та ресурсами між країнами [2, 8-12]. Розвиток та впровадження інновацій у міжнародному масштабі необхідно розглядати в контексті соціальної відповідальності. Міжнародне впровадження інновацій може бути справжнім механізмом для розв'язання глобальних проблем, але лише в тому випадку, якщо воно ґрунтується на принципах соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність повинна бути основною складовою стратегій та практик міжнародного впровадження інновацій. Це передбачає не лише економічну вигоду, але й моральність у впровадженні нововведень. При цьому важливо враховувати потенційний вплив інновацій на різні соціальні групи та забезпечувати, щоб вони не призводили до збільшення соціальних нерівностей.

В доповіді по результатах проведеного дослідження про впровадження інновацій в агропромисловому комплексі висвітлюються основні аспекти цього процесу. Дослідження розглядає роль інновацій у сучасному сільському господарстві, їх вплив на підвищення продуктивності, стійкість до зміни клімату, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та збільшення

конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Автор наголошує на важливості впровадження технологічних, біотехнологічних, агроекологічних та фінансових інновацій для забезпечення сталого розвитку сільського господарства. Крім того, в анотації зазначається про значення цифрових платформ та ринків для сприяння взаємодії між сільськими господарствами та споживачами. Дослідження відзначає, що впровадження інновацій у сільське господарство є ключовим фактором для підвищення ефективності та конкурентоспроможності галузі в сучасних умовах глобалізації.

Список використаних джерел

1. Витвицька О.Д. Інноваційний розвиток підприємств аграрного сектору: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп. 2012. 407 с.
2. Кобелева Т. О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354 с.
3. Витвицька О.Д. Вдосконалення механізмів соціально-економічних мотивацій підприємницької діяльності: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.02 / Ін-т регіональних досліджень НАН України. Л., 2000. 18с.
4. Kocziszy György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012) Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
5. Витвицька О.Д., Даценко М.С., Даценко С.М., Розвиток ринку сільськогосподарської техніки. Економіка АПК. 2010, №10. С. 103-108.
6. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л. Антикризовий механізм сталого розвитку підприємства /ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.Л.-Х.: Віровець А.П. : Апостроф, 2012. 703 с.
7. Витвицька О. Реалізація мотивацій підприємницької діяльності (вітчизняний та зарубіжний досвід). Регіональна економіка. 2000. №1. С.127-132
8. Перерва П.Г., Шаульська Л.В., Кобелева Т.О. Формування та використання системи моніторингу підприємницьких ризиків як запорука сталого розвитку бізнес-структур. *Економіка і організація управління*. № 1 (49), 2023. С.45-56
9. Витвицька О.Д., Козупиця Є.С. Інноваційні зміни та стимулювання розвитку галузі бджільництва в Україні. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2016. № 4. С. 44-48.
10. Pererva P.G., Kocziszy G., Veres Somosi M. (2019) Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc : NTU "KhPI". 689 p.
11. Витвицька О.Д. Роль комерціалізації інноваційної продукції у забезпеченні розвитку економіки. Агроінком. 2010. №10-12. С. 12-18.
12. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.
URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/286988829.pdf>